

Provkonstruktion

Årskurs: Åk. 9

Ämne: Samhällskunskap

Tema: Samhällsekonomi och ojämlik fördelning av inkomster och förmögenheter

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskaper om hur hushållens, företagens, bankernas och det offentligas ekonomi hänger samman, samt att förstå orsaker och konsekvenser av ojämlik fördelning av inkomster och förmögenheter.

Centralt innehåll

Hushållens, företagens och det offentligas ekonomi och deras samverkan.

Betygskriterium (E)

Eleven kan ge exempel på och beskriva hur hushållens och företagens ekonomiska beslut påverkar samhället.

Källa: (Lgr 22. Samhällskunskap, åk. 7-9)

Prov

Faktafrågor

Antal poäng: 15

1. Vad kallas den ekonomiska teorin som beskriver hur hushållens och företagens beslut påverkar marknaden?
 - A) Keynesianism
 - B) Monetarism
 - C) Neoklassisk ekonomi
2. Vilket av följande är inte en del av hushållens ekonomi?
 - A) Inkomster
 - B) Utgifter
 - C) Statliga skatter
3. Vad innebär begreppet "inkomstskatt"?
 - A) En skatt på varor
 - B) En skatt på individers och företags inkomster
 - C) En skatt på kapitalvinster
4. Vilket av följande påståenden är sant om bankernas roll i ekonomin?
 - A) Banker ger alltid lån utan ränta.
 - B) Banker kan skapa pengar genom att ge ut lån.

- C) Banker har ingen påverkan på ekonomin.
- 5. Vad betyder begreppet "välfärdsstat"?
 - A) En stat som inte har någon ekonomi.
 - B) En stat som erbjuder medborgarna olika sociala tjänster och stöd.
 - C) En stat som bara fokuserar på militära utgifter.
- 6. Vilken konsekvens kan ojämlik fördelning av inkomster ha för samhället?
 - A) Ökad solidaritet
 - B) Ökad social oro
 - C) Minskat behov av skatter
- 7. Vad innebär "kapitalism"?
 - A) Ett system där staten äger alla företag.
 - B) Ett ekonomiskt system baserat på privat ägande och marknadspriser.
 - C) Ett system där alla människor är ekonomiskt jämlika.
- 8. Vad kallas det när staten tar ut skatt på företagets vinster?
 - A) Moms
 - B) Inkomstskatt
 - C) Bolagsskatt
- 9. Vilket av följande faktorer bidrar till ojämlikhet i inkomstfördelning?
 - A) Utbildningsnivå
 - B) Antal anställda
 - C) Kvalitet på varor
- 10. Vad är en konsekvens av hög arbetslöshet i en ekonomi?
 - A) Ökade skatter
 - B) Minskat konsumtionsbehov
 - C) Ökat företagande
- 11. Vilken institution har ansvar för att styra Sveriges penningpolitik?
 - A) Finansdepartementet
 - B) Riksbanken
 - C) Skatteverket
- 12. Vad innebär begreppet "socialbidrag"?
 - A) Ekonomiskt stöd till arbetslösa
 - B) Stöd till personer med låg inkomst som har svårt att klara sin försörjning
 - C) Bidrag till studenter
- 13. Vilken roll har företagen i en marknadsekonomi?
 - A) De styr ekonomin helt.
 - B) De producerar varor och tjänster baserat på efterfrågan.
 - C) De har ingen betydelse.
- 14. Vad kallas den typ av skatt som tas ut på konsumtion?
 - A) Inkomstskatt
 - B) Moms
 - C) Kapitalvinstskatt

15. Vilken av följande är en fördel med en marknadsekonomi?

- A) Ingen konkurrens
- B) Innovation och effektivitet
- C) Statlig kontroll över alla priser

Ordkollen

Antal poäng: 10

Beskrivning: Nedan listas ord och begrepp som följs av tre alternativa förklaringar. Du ska ringa in det alternativ som är korrekt.

Ord/Begrepp	1	2	3
Ojämlighet	När alla har lika mycket	När resurser är orättvist fördelade	När alla är rika
Välfärd	Ekonomiskt stöd	Statligt ägande	Sociala tjänster
Inflation	Priser sjunker	Priser stiger	Stabil ekonomi
Skatt	Avgift till staten	Belöning för arbete	Kostnad för varor
Konjunktur	Ekonomisk cykel	En typ av skatt	Statlig kontroll
Hushåll	Familjens ekonomi	Statliga utgifter	Företags ekonomi
Arbetslöshet	Ingen anställning	Hög efterfrågan på jobb	Många jobb tillgängliga
Marknad	En plats för handel	Statlig försäljning	Ingen handel
Ränta	Kostnad för lån	Belöning för sparande	Avgift för arbete
Kapital	Pengar som investeras	Utgifter för konsumtion	Statligt stöd

Resonerande frågor

Antal poäng: 20

Beskrivning: Besvara nedanstående frågor så bra du kan. Du kan skriva dina svar på baksidan.

1. Diskutera hur ojämlik fördelning av inkomster kan påverka samhällsstrukturen och välfärden i Sverige. Vilka möjliga lösningar kan finnas? – Goda svar bör innehålla en analys av hur ojämlikhet kan leda till social oro och försvaga välfärdssystemet, samt förslag på lösningar som skattereformer eller utbildningsinsatser.
2. Reflektera över hur den globala ekonomin påverkar ojämlikheten mellan olika länder. Ge exempel på hur internationella organisationer kan bidra till att minska dessa skillnader. – Goda svar bör diskutera hur global handel och investeringar kan skapa ojämlikhet och nämna exempel på organisationer som Världsbanken eller IMF.

3. Utvärdera hur företagens ansvar kan se ut i en kapitalistisk ekonomi. Vilka etiska aspekter bör företagen ta hänsyn till för att bidra till ett mer jämlikt samhälle? – Goda svar bör inkludera diskussioner om företagens sociala ansvar (CSR) och hur företag kan arbeta för hållbarhet och rättvisa.
4. Analysera hur bankernas roll i ekonomin kan påverka hushållens och företagens ekonomiska situation. Vad kan göras för att förbättra tillgången till kapital för mindre företag? – Goda svar bör innehålla en analys av bankernas kreditprövningar och förslag på hur lånevillkor kan förbättras för mindre företag.

Bedömning

Totalt antal poäng: 55

Betyg Andel rätt (%) Antal poäng (rätt)

E	30	17
D	50	28
C	70	39
B	85	47
A	90	50

Uppföljning

- ☐ Word – Skapar ett dokument
- ☐ Svårare – Gör provet svårare
- ☐ Enklare – Gör provet enklare
- ☐ Facit – Ta fram facit
- ☐ Provförberedelser – Text med studieinstruktioner till eleverna

Tags: [Prov](#)